

สรุปประเด็นให้สัมภาษณ์ของ
นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ในรายการ “จุดเปลี่ยนประเทศไทย” ตอน “สิทธิรับรู้และการเปิดเผยข้อมูลของรัฐตามรัฐธรรมนูญ”
ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง NBT)
วันอังคารที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙

สิทธิรับรู้และการเปิดเผยข้อมูลของรัฐตามรัฐธรรมนูญ

แนวคิดในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของรัฐเริ่มมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะ เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลจะกระทบ ต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน ต่อมาก็ได้มีการตราพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขึ้นมารองรับบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดเพียงว่าประชาชนสามารถมีสิทธิไปร้องขอข้อมูลข่าวสารของราชการ มิได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูล จึงทำให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เปลี่ยนหลักคิดดังกล่าวในการร่างรัฐธรรมนูญโดยกำหนดให้ รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๙ ดังนั้น รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่ กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก ซึ่งโดยหลักแล้วข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐ การดำเนินโครงการต่างๆ รัฐต้องเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบ ถ้าหากประชาชนไปร้องขอข้อมูลแล้วหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ยอมเปิดเผยหรือวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวเป็นความลับ ประชาชนสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ นอกจากนี้ รัฐต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยง่าย โดยอาจจะปิดประกาศที่สำนักงาน หรือผ่านทางเว็บไซต์ เป็นต้นซึ่งเรื่องดังกล่าวไม่ได้เป็นเพิ่มภาระให้แก่ข้าราชการเพราะเป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้ว

โดย ฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการ
ประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน
ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ